A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2008. július 17. *

A C-226/07. sz. ügyben,

az EK 234. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Finanzgericht Düsseldorf (Németország) a Bírósághoz 2007. május 7-én érkezett, 2007. április 27-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Flughafen Köln/Bonn GmbH**

és

a **Hauptzollamt Köln**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (harmadik tanács),

tagjai: A. Rosas tanácselnök, J. N. Cunha Rodrigues, J. Klučka, A. Ó Caoimh (előadó) és A. Arabadjiev bírák,

* Az eljárás nyelve: német.

főtanácsnok: M. Poiares Maduro,
hivatalvezető: Fülöp B. tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2008. április 10-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a Flughafen Köln/Bonn GmbH képviseletében D. Schiebold és A. Richter Rechtsanwälte,

– a Hauptzollamt Köln képviseletében O. Meyer Oberregierungsrat és K. Deutschmann, meghatalmazotti minőségben,

– az olasz kormány képviseletében I. M. Braguglia, meghatalmazotti minőségben, segítője: G. Albenzio, avvocato dello Stato,

– az Európai Közösségek Bizottsága képviseletében W. Mölls, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az energiatermékek és a villamos energia közösségi adóztatási keretének átszervezéséről szóló, 2003. október 27-i 2003/96/EK tanácsi irányelv (HL L 283., 51. o.; magyar nyelvű különkiadás 9. fejezet, 1. kötet, 405. o.) 14. cikke (1) bekezdése a) pontjának értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet a Flughafen Köln/Bonn GmbH és a Hauptzollamt Köln (kölni vámhatóság) között, az előbbi által a villamos energia termelésére felhasznált gázolaj után fizetett 2004. évi adó visszatérítésének utóbbi általi elutasítása tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

A közösségi szabályozás

3 A 2003/96 irányelv (1)–(6) preambulumbekezdése az alábbiak szerint rendelkezik:

„(1) Az [1994. december 22-i 94/74/EK tanácsi irányelvvel (HL L 365., 46. o.; magyar nyelvű különkiadás 9. fejezet, 1. kötet, 264. o.) módosított, az] ásványi olajok jövedéki adója szerkezetének összehangolásáról szóló, 1992. október 19-i 92/81/EGK tanácsi irányelv [HL L 316., 12. o.] és [a 94/74 irányelvvel módosított] az ásványolajok jövedékiadó-mértékének közelítéséről szóló, 1992. október 19-i 92/82/EK tanácsi irányelv [HL L 316., 19. o.] alkalmazási köre az ásványolajokra korlátozódik.

(2) A villamos energia és az ásványolajon kívüli egyéb energiatermékek minimum adómértékét megszabó közösségi rendelkezések hiánya káros hatással lehet a belső piac megfelelő működésére.

(3) A belső piac megfelelő működése és az egyéb közösségi politikák célkitűzéseinek elérése megköveteli, hogy a legtöbb energiatermékre, beleértve a villamos energiát, a földgázt és a szenet is, közösségi szinten minimum adómértékeket állapítsanak meg.

(4) A tagállamok által alkalmazott nemzeti energiaadó-mértékek érezhető különbségei hátrányosnak bizonyulhatnak a belső piac megfelelő működésére.

(5) A megfelelő minimum közösségi adómértékek meghatározása lehetővé teheti a nemzeti adómértékek között fennálló különbségek csökkentését.

(6) A[z EK-]Szerződés 6. cikkével összhangban a környezetvédelmi követelményeket be kell építeni az egyéb közösségi politikák meghatározásába és végrehajtásába."

4 A 2003/96 irányelv 1. cikke kimondja, hogy a tagállamok ezen irányelvvel összhangban adót állapítanak meg az energiatermékekre és a villamos energiára.

5 A szóban forgó irányelv 2. cikkének (5) bekezdésével összefüggésben értelmezett (1) bekezdése b) pontja előírja, hogy ezen irányelv alkalmazásában az „energiatermékek" kifejezés „a 2701, 2702 és 2704–2715 KN-kódok alá tartozó termékekre" vonatkozik, a vám- és statisztikai nómenklatúráról, valamint a közös vámtarifáról szóló 2658/87/EGK tanácsi rendelet I. mellékletének módosításáról szóló, 2001. augusztus 6-i 2031/2001/EK bizottsági rendeletben (HL L 279., 1. o.) felsorolt termékeket, különösen a szóban forgó kombinált nómenklatúra (a továbbiakban: KN) 2710 vámtarifaszáma alá tartozó gázolajat is beleértve.

6 A 2003/96 irányelv 4. cikkének (1) bekezdése szerint „[a]zon adómértékek, amelyeket a tagállamoknak a 2. cikkben felsorolt energiatermékekre és villamos energiára alkalmaznak, nem lehetnek kisebbek, mint az ezen irányelvben előírt minimum adómértékek."

7 A 2003/96 irányelv 7–10. cikke előírja, hogy 2004. január 1-jétől az üzemanyagokra, a tüzelő-, fűtőanyagokra, valamint a villamos energiára az ugyanezen irányelv I. mellékletében meghatározott minimum adómértékek alkalmazandók.

8 A 2003/96 irányelv 14. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerint:

„(1) A [2000. július 20-i 2000/47/EK tanácsi irányelvvel (HL L 193., 73. o.; magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 10. kötet, 186. o.) módosított, a jövedékiadó-köteles termékekre vonatkozó általános rendelkezésekről és e termékek tartásáról, szállításáról és ellenőrzéséről szóló, 1992. február 25-i] 92/12/EGK [tanácsi] irányelvben [HL L 76., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 9. fejezet, 1. kötet, 179. o.] meghatározott, az adóköteles termékek adómentes felhasználásairól szóló általános rendelkezéseken kívül, és egyéb közösségi rendelkezések sérelme nélkül a tagállamok a következőket olyan feltételekkel mentesítik az adózás alól, amely feltételeket az ilyen mentességek helyes és következetes alkalmazása és az adókijátszás, adókikerülés vagy visszaélés megelőzése céljából határoznak meg:

a) villamos energia előállításához felhasznált energiatermékek és villamos energia, és a villamosenergia-előállítási képesség fenntartásához felhasznált villamos energia. A tagállamok környezetvédelem-politikai célzattal azonban e termékeket adókötelessé tehetik, anélkül hogy be kellene tartaniuk az ezen irányelvben meghatározott minimum adómértékeket. Ilyen esetben e termékek adózását nem kell figyelembe venni a villamos energia 10. cikkben meghatározott minimum adómértékének kielégítése céljából”.

9 A 2003/96 irányelv 21. cikke (5) bekezdésének harmadik albekezdése az alábbiak szerint rendelkezik:

„Forgalmazónak kell tekinteni a villamos energiát saját felhasználásra előállító jogi személyt. A 14. cikk (1) bekezdésének a) pontja ellenére a tagállamok mentesíthetik a kis villamosenergia-termelőket az adófizetés alól, feltéve hogy megadóztatják a kérdéses villamos energia előállításához felhasznált energiatermékeket”.

10 A 2003/96 irányelv 28. cikkének (1)–(3) bekezdése kimondja:

„(1) A tagállamok elfogadják és kihirdetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek 2003. december 31-ig megfeleljenek. Erről haladéktalanul tájékoztatják a Bizottságot.

(2) Ezeket a rendelkezéseket 2004. január 1-jétől alkalmazzák, kivéve a 16. cikkben és a 18. cikk (1) bekezdésében meghatározott rendelkezéseket, amelyeket a tagállamok 2003. január 1-jétől alkalmazhatnak.

(3) Amikor a tagállamok elfogadják ezeket az intézkedéseket, azokban hivatkozni kell erre az irányelvre, vagy azokhoz hivatalos kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozást kell fűzni. A hivatkozás módját a tagállamok határozzák meg."

11 A hivatkozott irányelv 30. cikke értelmében:

„A 28. cikk (2) bekezdése ellenére a 92/81/EGK és a 92/82/EGK irányelv 2003. december 31-től hatályát veszti."

A nemzeti szabályozás

12 Az ásványolajadóról szóló, 1992. december 21-i törvény (Mineralölsteuergesetz) (BGBl. 1992. I., 2185. o., a továbbiakban: ásványolajadóról szóló törvény) alapügy tényállásának időpontjában hatályos szövege többek között ekként rendelkezik:

„1. § – Fogalommeghatározások

(1) Az ásványolaj az adóterületen […] ásványolajjövedékiadó-köteles […].

(2) A törvény értelmében ásványolajnak minősülnek:

[…]

4. a [KN] 2710 vámtarifaszáma szerinti áruk

2. § – Általános adókulcsok, fogalommeghatározások

(1) Az adó összege

[…]

4. 1000 liternyi – a [KN] 2710 00 69 vámtarifaalszáma szerinti – gázolaj után

a) 10 mg/kg-ot meghaladó kéntartalom esetén 485,70 EUR,

b) legfeljebb 10 mg/kg kéntartalom esetén 470,40 EUR […]”

13 A villamosenergia-adóról szóló, 1999. március 24-i törvény (Stromsteuergesetz) (BGBl. 1999. I., 378. o.) alapügy tényállásának időpontjában hatályos szövege a 9. §-a (1) bekezdésének 3. pontjában előírja, hogy a legfeljebb két megawatt névleges teljesítményű berendezések által előállított villamos energia meghatározott feltételek mellett mentes ezen adó alól.

14 Az energiahordozó-adóról szóló, 2006. július 15-i törvény (Energiesteuergesetz) (BGBl. 2006. I., 1534. o., a továbbiakban: energiahordozó-adóról szóló törvény), amely 2006. augusztus 1-jén lépett hatályba, ezen időponttól – kifejezetten hivatkozva a 2003/96 irányelvre – az ásványolajadóról szóló törvény helyébe lépett. Többek között a következő rendelkezéseket tartalmazza:

„*1. § – Adóterület, energiatermékek*

(1) Az energiatermékek az adóterületen energiahordozóadó-kötelesek. […]

(2) A jelen törvény értelmében energiaterméknek minősülnek:

[…]

2. a [KN] 2704–2715 vámtarifaszáma szerinti áruk

[…]

2. § – *Adókulcs*

(1) Az adó összege

[…]

4. 1000 liternyi – a [KN] 2710 19 41–2710 19 49 vámtarifaalszáma szerinti – gázolaj után

a) 10 mg/kg-ot meghaladó kéntartalom esetén 485,70 EUR,

b) legfeljebb 10 mg/kg kéntartalom esetén 470,40 EUR.

[…]

(3) Az (1) és a (2) bekezdésétől eltérően az adó összege

1. 1000 liternyi – a megfelelően jelzett [KN] 2710 19 41–2710 19 49 vámtarifaalszáma szerinti – gázolaj után

a) 50 mg/kg-ot meghaladó kéntartalom esetén

2008. december 31-ig 61,35 EUR,

2009. január 1-jétől 76,35 EUR,

b) legfeljebb 50 mg/kg kéntartalom esetén 61,35 EUR,

[…]

amennyiben tüzelő-, fűtőanyagként vagy gázturbinák és belső égésű motorok hajtására használják fel a 3. és 3a. § szerinti kedvezményes elbánásban részesülő berendezésekben, vagy e célból szállítják azokat […]

3. § – Kedvezményes elbánásban részesülő berendezések

(1) Kedvezményes elbánásban részesülő berendezések azon helyhez kötött berendezések, amelyek által termelt

1. mechanikus energia kizárólag a villamos energia előállítására szolgál

[…]

53. § – A villamos energia előállításához, valamint energia és hő együttes előállításához kapcsolódó adómentesség

(1) A (2) bekezdésben foglaltakat szem előtt tartva kérelemre adómentesség engedélyezhető olyan energiatermékekhez kapcsolódóan, amely után igazolhatóan […] megfizették az adót, és amelyet

1. helyhez kötött berendezéssel történő villamos energia előállítására

[…] használtak fel.

Ha az első mondat 1. pontjában foglalt esetben a berendezésben termelt mechanikus energia a villamosenergia-előállítás mellett egyéb célokat is szolgál, adómentesség csak az energiatermékek villamosenergia-előállítást szolgáló részére engedélyezhető.

(2) Az (1) bekezdés első mondatának 1. pontja csak a két megawattot meghaladó névleges teljesítményű elektromos berendezésekre alkalmazható.

(3) A mentességre az jogosult, aki az energiatermékeket felhasználta.”

Az alapügy és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

15 A felperes a Köln/Bonn repülőtér (Németország) üzemeltetője. A repülőgépek fedélzeti villamosenergia-ellátásának biztosítására földi villamosenergia-előállító aggregátorokat működtet. A 2004-es naptári évben összesen 585 642 liter adózott gázolajat használt fel e villamos energia előállítására.

16 A hivatkozott felperes 2005. december 30-án a 2003/96 irányelv 14. cikke (1) bekezdésének a) pontjára hivatkozva ezen adó visszatérítése iránti kérelmet terjesztett elő a Hauptzollamt Kölnnél (kölni fővámhivatal).

17 A fővámhivatal 2006. január 18-i határozatával elutasította e kérelmet, hivatkozással arra, hogy egyrészt az ásványolajadóról szóló törvény az adózott gázolaj villamosenergia-előállításra való felhasználásának esetére nem biztosít adó-visszatérítési lehetőséget, másrészt pedig a 2003/96 irányelv 14. cikke (1) bekezdése a) pontja nem bír közvetlen hatállyal.

18 Az alapügy felperese – a közigazgatási eljárás sikertelen lezárultát követően – keresetet nyújtott be a Finanzgericht Düsseldorfhoz.

19 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatban e bíróság megállapítja, hogy a Bíróság a C-346/97. sz. Braathens-ügyben 1999. június 10-én hozott ítélete [EBHT 1999., I-3419. o.) 29–31. pontjában elismerte a 92/81 irányelv 8. cikke (1) bekezdése b) pontjának közvetlen hatályát. Márpedig e 8. cikk (1) bekezdése bevezető bekezdésének szövege megfelel a 2003/96 irányelv 14. cikke (1) bekezdése bevezető bekezdése szövegének. Ezenkívül a 92/81 irányelv 8. cikke (1) bekezdésének b) pontja a 2003/96 irányelv 14. cikke (1) bekezdése a) pontja első mondatának mintájára mentesítésre vonatkozó egyértelmű és pontos kötelezettséget ír elő.

20 A szóban forgó bíróság felveti azonban, hogy a hivatkozott 14. cikk (1) bekezdése a) pontjának feltétlen és pontos jellegét megkérdőjelezi-e az a tény, hogy e rendelkezés második mondata szerint a tagállamok „környezetvédelem-politikai célzattal" adókötelessé tehetik az energiatermékeket. E tekintetben e bíróság megállapítja, hogy bár úgy tűnik, hogy ezen – a 2003/96 irányelvben meg nem határozott – indokok mérlegelési jogkört biztosítanak a nemzeti jogalkotó számára az adóköteles és a nem adóköteles energiatermékek meghatározása tekintetében, továbbra is mindenképpen megállapítás tárgyát képezheti, hogy ugyenezen jogalkotó élt-e a hivatkozott 14. cikk (1) bekezdés a) pontjában ráruházott hatáskörrel. Márpedig az ezt követően az ásványolajadóról szóló törvényt módosító jogszabályokban vagy azok előkészítő munkáiban semmi sem utal arra, hogy a nemzeti jogalkotó környezetvédelem-politikai célzattal fenn akarja tartani a villamos energia előállítására használt gázolaj adóztatását. A nemzeti jogalkotó egyszerűen tétlen maradt e tekintetben, és a meghatározott határidőn belül nem ültette át a 2003/96 irányelv 14. cikke (1) bekezdése a) pontjának rendelkezéseit. Kizárólag a 2006. augusztus 1-jén hatályba lépett energiahordozó-adóról szóló törvény elfogadásakor történt meg ezen átültetés.

21 E körülmények között a Finanzgericht Düsseldorf az eljárást felfüggesztette, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjesztette a Bíróság elé:

„A [2003/96/EK irányelv] 14. cikke (1) bekezdésének a) pontja úgy értelmezendő-e, hogy a [KN] 2710 vámtarifaszáma szerinti, adózott gázolajat villamos energia előállítására felhasználó és az adó visszatérítése iránt kérelmet benyújtó vállalkozás e rendelkezésre közvetlenül hivatkozhat?"

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

22 Kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2003/96 irányelv 14. cikke (1) bekezdésének a) pontja annyiban, amennyiben mentesíti a villamos energia előállítására felhasznált energiatermékeket az ezen irányelvben szereplő adó alól, közvetlen hatállyal rendelkezik-e abban az értelemben, hogy valamely magánszemély hivatkozhat rá a nemzeti bíróságok előtt a nemzeti vámhatóságok ellen indított olyan jogvita keretében, mint az alapügybeli, abból a célból, hogy ne alkalmazzák az e rendelkezéssel összeegyeztethetetlen nemzeti szabályozást.

23 A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint minden esetben, amikor valamely irányelv rendelkezései tartalmi szempontból feltétlenek és kellően pontosak, arra a magánszemélyek a tagállami bíróságok előtt az állammal szemben hivatkozhatnak, ha az irányelvet az állam az irányelvben meghatározott határidőn belül elmulasztotta átültetni a nemzeti jogba, vagy ha azt nem megfelelően ültette át (lásd többek között a C-6/90. és C-9/90. sz., Francovich és társai egyesített ügyekben 1991. november 19-én hozott ítélet [EBHT 1991., I-5357. o., 11. pontját; a C-62/00. sz. Marks & Spencer ügyben 2002. július 11-én hozott ítélet [EBHT 2002., I-6325. o.] 25. pontját, valamint a C-397/01–C-403/01. sz., Pfeiffer és társai egyesített ügyekben 2004. október 5-én hozott ítélet [EBHT 2004., I-8835. o.] 103. pontját).

24 Nem vitatott, hogy az alapügy tényállásának időpontjában, úgymint a 2003/96 irányelv átültetésére annak 28. cikke (1) bekezdésében meghatározott határidő lejártát – azaz 2003. december 31-ét – követően a Németországi Szövetségi Köztársaság nem fogadta el a különleges nemzeti intézkedéseket ezen irányelv német jogba való átültetése érdekében. Ezen átültető intézkedéseket kizárólag később, a 2006. augusztus 1-jén hatályba lépett, az energiahordozó-adóról szóló törvényben fogadta el.

25 Szintén nem vitatott, hogy a Németországi Szövetségi Köztársaság az alapügy tényállásának időpontjában nem élt a 2003/96 irányelv 14. cikke (1) bekezdése a) pontjának második mondatában foglalt jogával, hogy az e rendelkezés első mondatában meghatározott mentességi rendszertől eltérve „környezetvédelem-politikai célzattal" adókötelessé tegye az energiatermékeket, mint például a villamos energia előállítására felhasznált gázolajat. Nem vitatott ugyanis, hogy az ebben az időszakban e

tagállamban hatályos adórendszer alapjául nem ilyen indokok szolgáltak, kizárólag az ásványolajokra vonatkozó, a korábban a 92/81 és a 92/82 irányelvben meghatározott adórendszert kívánta a nemzeti jogba átültetni.

26 A tárgyalás során az olasz kormány úgy érvelt, hogy az átültetésre a 2003/96 irányelv 28. cikkének (1) bekezdésében meghatározott határidő nem alkalmazható az olyan rendelkezésekre, amelyek – a hivatkozott irányelv 14. cikke (1) bekezdése a) pontjának második mondatához hasonlóan – választási lehetőséget biztosítanak a tagállamoknak.

27 Ezt az érvelést azonban nem lehet elfogadni. Ugyanis a 2003/96 irányelv 28. cikkének (1) bekezdése minden kétséget kizáró megfogalmazásban előírja, hogy a tagállamok elfogadják azon nemzeti intézkedéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek – a rendelkezései közti bármiféle különbségtétel nélkül – 2003. december 31-ig megfeleljenek. Mindazonáltal nem vitatott, hogy a 2003/96 irányelv rendelkezéseinek a német jogba való átültetését szolgáló, 2006. augusztus 1-jén hatályba lépett, az energiahordozó-adóról szóló törvény nem tartalmazza a hivatkozott irányelv 14. cikke (1) bekezdése a) pontjának második mondatában szereplő lehetőséget, így az utóbbi rendelkezés átültetésére a tagállamok számára rendelkezésre álló határidő hossza nem befolyásolja a kérdést előterjesztő bíróság számára adandó választ.

28 E körülmények között meg kell vizsgálni, amint arra az alapügy felperese és a Bizottság hivatkozik, hogy a 2003/96 irányelv 14. cikke (1) bekezdésének a) pontja egyrészt tartalmi szempontból kellően pontos, másrészt pedig feltétlen-e ahhoz, hogy arra a magánszemélyek az érintett tagállam hatóságaival szemben közvetlenül hivatkozhassanak azon időszak tekintetében, amely során az utóbbi a hivatkozott irányelv 28. cikkének (1) bekezdésében meghatározott határidőn belül elmulasztotta átültetni ezen irányelvet a nemzeti jogába.

29 Az első feltételt illetően meg kell állapítani, hogy a 2003/96 irányelv 14. cikke (1) bekezdésének a) pontja, amennyiben kötelezi a tagállamokat, hogy mentesítsék az ezen irányelvben előírt adó alól a villamos energia előállítására felhasznált

energiatermékeket, kellően pontos, mivel egyértelműen meghatározza a mentesség alá tartozó termékeket (lásd analógia útján a 8/81. sz. Becker-ügyben 1982. január 19-én hozott ítélet [EBHT 1982., 53. o.] 27. pontját és a fent hivatkozott Braathens-ügyben hozott ítélet 31. pontját).

30 A második feltételt illetően kitűnik az ítélkezési gyakorlatból, hogy az a körülmény, hogy valamely irányelv rendelkezése választási lehetőséget biztosít a tagállamoknak, nem zárja ki feltétlenül azt, hogy – kizárólag az irányelv rendelkezései alapján – kellő pontossággal meg lehessen határozni a magánszemélyeknek ily módon juttatott jogok tartalmát (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Francovich és társai ügyben hozott ítélet 17. pontját és a C-253/96–C-258/96. sz., Kampelmann és társai ügyben 1997. december 4-én hozott ítélet [EBHT 1997., I-6907. o.] 39. pontját).

31 Így az állandó ítélkezési gyakorlatból következik, hogy a mentességi kötelezettség feltétlen jellegét nem kérdőjelezi meg a tagállamok számára valamely bevezető fordulatban fenntartott mérlegelési lehetőség, mint például a 2003/96 irányelv 14. cikkének (1) bekezdésében szereplő, amely szerint az adómentességet a tagállamok „a kivételek megfelelő és egyszerű alkalmazásának biztosítására, valamint a csalás, adókikerülés vagy visszaélés megakadályozására megállapított feltételeknek megfelelően" nyújtják. Valamely tagállam ugyanis azzal az adóalannyal szemben, aki bizonyítani tudja, hogy adójogi helyzete megfelel az irányelv által biztosított mentességek valamely kategóriájának, nem hivatkozhat arra, hogy ezen állam nem hozta meg az éppen az e mentesség alkalmazásának megkönnyítésére szolgáló rendelkezéseket (lásd analógia útján a fent hivatkozott Becker-ügyben hozott ítélet 33. pontját; a fent hivatkozott Braathens-ügyben hozott ítélet 31. pontját; a C-141/00. sz. Kügler-ügyben 2002. szeptember 10-én hozott ítélet [EBHT 2002., I-6833. o.] 52. pontját; a C-45/01. sz. Dornier-ügyben 2003. november 6-án hozott ítélet [EBHT 2003., I-12911. o.] 79. pontját, valamint a C-453/02. és C-462/02. sz., Linneweber és Akritidis egyesített ügyekben 2005. február 17-én hozott ítélet [EBHT 2005., I-1131. o.] 34. pontját).

32 Az alapügy alperese és az olasz kormány állításával ellentétben e végkövetkeztetést nem befolyásolja a tagállamok számára a 2003/96 irányelv 14. cikke (1) bekezdése a) pontjának második mondatában biztosított azon lehetőség, hogy környezetvédelem-politikai célzattal megadóztassák a szóban forgó termékeket. A mentességi szabály e korlátozása ugyanis esetleges jellegű, és az e lehetőséggel nem élő tagállam nem hivatkozhat saját mulasztására annak érdekében, hogy megtagadja valamely adóalanytól azon adómentességet, amelyre ez utóbbi a 2003/96 irányelv alapján jogosan tarthat igényt (lásd analógia útján a fent hivatkozott Kügler-ügyben hozott

ítélet 59. és 60. pontját, valamint a fent hivatkozott Linneweber és Akritidis egyesített ügyekben hozott ítélet 35. pontját).

33 Ebből következik, hogy a villamos energia előállításához felhasznált energiatermékeknek a szóban forgó irányelvben előírt adó alóli mentesítésére irányuló, a 2003/96 irányelv 14. cikke (1) bekezdésének a) pontjában előírt kötelezettség kellően pontos és feltétlen ahhoz, hogy biztosítsa az egyének számára azt a jogot, hogy az összeegyeztethetetlen nemzeti szabályozással szemben hivatkozzanak rá a tagállami bíróság előtt.

34 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a valamely tagállamban a közösségi jog szabályainak megsértésével kivetett adók visszatérítéséhez való jog a Bíróság által értelmezett közösségi rendelkezések által a jogalanyok számára biztosított jogból ered, és azt kiegészíti (lásd többek között a C-343/96. sz. Dilexport-ügyben 1999. február 9-én hozott ítélet [EBHT 1999., I-579. o.] 23. pontját; a C-397/98. és C-410/98. sz., Metallgesellschaft és társai egyesített ügyekben 2001. március 8-án hozott ítélet [EBHT 2001., I-1727. o.] 84. pontját, valamint a fent hivatkozott Marks & Spencer ügyben hozott ítélet 30. pontját).

35 Meg kell állapítani továbbá, hogy a tárgyalás során az alapügyben szereplő felek a Bíróság e tekintetben feltett kérdésére előadták, hogy az alapügy felperese által termelt villamos energia a vitatott tényállás időpontjában az ebben az időszakban hatályos, a villamosenergia-adóról szóló 1999. március 24-i törvény 9. cikke (1) bekezdése 3. pontjának hatálya alá tartozott, amely lényegében előírta a jogalanyok meghatározott névleges teljesítményt meg nem haladó elektromos berendezései által termelt villamos energia adómentességét.

36 E megfontolásokra tekintettel a Bizottság és az alapügy alperese ugyenezen tárgyalás során állította, hogy sérti a 2003/96 irányelvet, ha az alapügy felperese által a villamos energia előállítására használt energiatermékek adómentesek, mivel maga a termelt villamos energia is adómentes. Bár a 2003/96 irányelv 21. cikke (5) bekezdésének harmadik albekezdése szerint az ezen irányelv 14. cikke (1) bekezdésének a) pontja ellenére a tagállamok mentesíthetik a kis villamosenergia-termelők által előállított villamos energiát az adó alól, ennek kifejezett feltétele, hogy megadóztatják az ehhez

felhasznált energiatermékeket. Az alapügy felperese mindazonáltal e tekintetben úgy érvelt, hogy a szóban forgó irányelvet a 2006. év során átültető jogszabály éppen egy különleges adómértéket vezetett be, amely lényegesen kisebb az alapügy tényállásának időpontjában hatályos általános adómértéknél.

37 E tekintetben meg kell állapítani, hogy kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság kizárólag a 2003/96 irányelv 14. cikke (1) bekezdése a) pontjának értelmezését kívánta a Bíróságtól, és a legelső alkalommal a Bíróság előtti tárgyalás során felmerült és vitatott fent hivatkozott ténybeli és jogi kérdések sem az előzetes döntéshozatalra utaló határozatban, sem pedig az érdekeltek által benyújtott írásbeli észrevételekben nem szerepelnek, az alapügyben szereplő felek a Bíróság erre vonatkozó kérdésére előadva megerősítették továbbá, hogy a jogvita e szempontja sosem merült fel az alapul fekvő vita során.

38 E körülmények között és az erre vonatkozó pontosabb és részletesebb adatok hiányában a Bíróság úgy ítéli meg, hogy a hozzá benyújtott aktából nem tűnik ki kellő egyértelműséggel, hogy e különböző adatok bírnak-e jelentőséggel az alapeljárás szempontjából, és így hasznosak-e a kérdést előterjesztő bíróság számára, amely a bírósági határozatért felelősséggel tartozó nemzeti bíróságként a leginkább képes megítélni az előtte folyamatban lévő ügy sajátosságaira tekintettel a Bíróság elé terjesztett kérdések jelentőségét.

39 Az előterjesztett kérdésre azt a választ kell tehát adni, hogy a 2003/96 irányelv 14. cikke (1) bekezdésének a) pontja annyiban, amennyiben mentesíti a villamos energia előállítására felhasznált energiatermékeket az ezen irányelvben szereplő adó alól, közvetlen hatállyal rendelkezik abban az értelemben, hogy valamely magánszemély – azon időszak tekintetében, amely során az érintett tagállam a meghatározott határidőn belül elmulasztotta átültetni ezen irányelvet a nemzeti jogába – hivatkozhat rá a nemzeti bíróságok előtt ezen állam vámhatóságai ellen indított olyan jogvita keretében, mint az alapügybeli, abból a célból, hogy ne alkalmazzák az e rendelkezéssel összeegyeztethetetlen nemzeti szabályozást, és így visszaigényelhesse az ezzel ellentétes adót.

A költségekről

40 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (harmadik tanács) a következőképpen határozott:

Az energiatermékek és a villamos energia közösségi adóztatási keretének átszervezéséről szóló, 2003. október 27-i 2003/96/EK tanácsi irányelv 14. cikke (1) bekezdésének a) pontja annyiban, amennyiben mentesíti a villamos energia előállítására felhasznált energiatermékeket az ezen irányelvben szereplő adó alól, közvetlen hatállyal rendelkezik abban az értelemben, hogy valamely magánszemély – azon időszak tekintetében, amely során az érintett tagállam a meghatározott határidőn belül elmulasztotta átültetni ezen irányelvet a nemzeti jogába – hivatkozhat rá a nemzeti bíróságok előtt az ezen állam vámhatóságai ellen indított olyan jogvita keretében, mint az alapügybeli, abból a célból, hogy ne alkalmazzák az e rendelkezéssel összeegyeztethetetlen nemzeti szabályozást, és így visszaigényelhesse az ezzel ellentétes adót.

Aláírások